

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าอาชญากรรมเป็นปัญหาหนึ่งที่อยู่คู่กับสังคมมาโดยตลอด ดังนั้น การที่สังคมใดจะดำรงอยู่ได้อย่างสงบและมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จำเป็นอย่างยิ่งที่สังคมนั้นจะต้องมีกระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะพิทักษ์บุคคลและชุมชนนั้นๆ เพื่อการนี้องค์การสำคัญ 4 องค์การ ของกระบวนการยุติธรรม อันประกอบๆไปด้วย ตำรวจ พนักงานอัยการ ศาล และราชทัณฑ์ จะต้องปฏิบัติงานให้สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อป้องกันมิให้เกิดการประทุษร้ายต่อบุคคลและต่อสังคมตลอดจนนำตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินการลงโทษตามกฎหมาย

การลงโทษเป็นกระบวนการใช้มาตรการทางกฎหมายควบคุมสังคม(LAW AS FORM OF SOCIAL CONTROL)เพื่อจำกัดขอบเขตความประพฤติของแต่ละบุคคลในการรักษาไว้ซึ่งความปลอดภัยความเป็นระเบียบเรียบร้อยศีลธรรมอันดีและเสถียรภาพทางสังคม โดยมีพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ดูแลควบคุมให้ประชาชนพลเมืองปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ผู้ใดฝ่าฝืนย่อมจะได้รับการลงโทษทัณฑ์ ซึ่งในสังคมหนึ่งๆ จำเป็นจะต้องมีกฎระเบียบแบบแผนเป็นบรรทัดฐาน ถ้าตัดสินมนุษย์ผ่านสายตาแห่งความดีงาม คงจะไม่มีมนุษย์คนใดที่อยากจะผิดพลาด อยากเดินทางผิด หรืออยากได้ชื่อว่าเป็นผู้ร้ายของสังคม คนที่กระทำความผิดต่างมีเหตุผลให้กับการกระทำของตัวเองเสมอ เหตุผลที่บางครั้งก็สมเหตุสมผล บางครั้งก็เลื่อนลอย อย่างไรก็ตามเมื่อสังคมมีกฎหมาย สังคมนั้นก็จะมีมาตรการการลงโทษ ซึ่งเมื่อกฎหมายถูกละเมิด สังคมก็พร้อมจะใช้มาตรการหลากหลายเข้าจัดการกับคนผู้นั้นให้ได้รับโทษทัณฑ์ ซึ่งมีตั้งแต่ขนาดเบาไปจนถึงขนาดหนัก ตั้งแต่การกักขัง การจำคุก และประหารชีวิต ทั้งนี้ โดยมีขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมดังที่ได้กล่าวแล้ว เป็นเครื่องมือในการควบคุมสังคม¹

---

¹ สุวภา เฟ็งสุข, “คุก โขตรวนแห่งอิสราภาพ,” พีวเจอร์ แม็กกาซีน 7 (สิงหาคม 2534) :

อาชญากรรม เป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งของสังคม ซึ่งพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอาชญากรรมมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับเงื่อนไขของการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันซึ่งเป็นปัญหาสังคมอย่างหนึ่งที่สังคมทุกสังคมไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ แต่บุคคลในสังคมไม่สามารถร่วมมือลดปัญหาอาชญากรรมได้

ปัญหาอาชญากรรม ในปัจจุบันต่อเค้าที่จะทวีความรุนแรงขึ้น มีความโหดเหี้ยมในการกระทำมากขึ้น ส่งผลให้สังคมเรียกร้องให้มีการจัดการกับผู้กระทำความผิดให้ได้รับโทษให้สอดคล้องกับความผิด เพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่างต่อไป โดยมีความเชื่อกันว่า การลงโทษสถานหนักจะทำให้อาชญากรรมลดน้อยลง ฉะนั้น โทษ จึงเป็นมาตรการบังคับทางอาญาที่ดั้งเดิมที่สุด และจนกระทั่งถึงบัดนี้ก็ยังไม่มียี่อย่างอื่นที่จะมาทดแทนโทษได้ ดังจะเห็นได้ว่า เมื่อเกิดคดีอุกฉกรรจ์สะเทือนขวัญและเป็นที่ครีโกรมของประชาชน ก็มักจะมีการเรียกร้องให้เพิ่มโทษในความผิดฐานนั้น ซึ่งปรากฏว่า อัตราระวางโทษในประมวลกฎหมายอาญา และในพระราชบัญญัติต่างๆ ได้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมให้หนักขึ้นเรื่อยๆ แต่จากการลดโทษในคำพิพากษาของศาลที่ได้ตัดสินผู้ที่กระทำความผิด ในทุกวันนี้ได้ก่อให้เกิดกระแสความไม่พอใจให้กับประชาชนในผลของการตัดสิน จนมีความเข้าใจกันว่าเพราะศาลลงโทษผู้ที่กระทำความผิด หรือ อาชญากรน้อยเกินไปหรือลดโทษมากเกินไป อาชญากรหรือผู้กระทำความผิด จึงไม่เข็ดหลาบ จึงเกิดเสียงเรียกร้องให้มีการลงโทษประหารชีวิต และให้มีการดำเนินการประหารชีวิตอย่างจริงจัง ในทันทีทันใดซึ่ง โทษประหารชีวิต ถือว่าเป็นการกำจัดผู้กระทำความผิดหรืออาชญากรให้ออกไปจากสังคม ที่มีความรุนแรงมากที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์ในการลงโทษที่เห็นได้อย่างชัดเจน อยู่ 2 ประการ คือ

1. เพื่อเป็นการแก้แค้นและทดแทนความผิดที่ได้กระทำขึ้น (RETRIBUTION) และเพื่อให้ได้สัดส่วนที่ยุติธรรม
2. เพื่อเป็นการยับยั้งและข่มขู่ผู้กระทำความผิด (DETERRENCE) เนื่องจากโทษประหารชีวิตเป็นโทษที่รุนแรงที่สุด จึงเป็นที่หวาดกลัวของบุคคลโดยทั่วไป ทำให้เกิดความยับยั้งไม่กล้าที่จะกระทำความผิด อันเป็นการปรามไว้ก่อน²

---

² บงกช ลัจจานิตย์, “โทษประหารชีวิตในทัศนะของพระอาจารย์ผู้สอนที่มหาวิทยาลัยเกษตรราชวิทยาลัย และ สภาการศึกษาหมามกุฏราชวิทยาลัย,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.2534), หน้า 26-27.

การลงโทษประหารชีวิต เป็นรูปแบบการลงโทษที่เก่าแก่และรุนแรงที่สุดที่มีมาตั้งแต่สมัยสังคมดั้งเดิมจนกระทั่งถึงทุกวันนี้ สำหรับประเทศไทย นั่นก็เป็นประเทศหนึ่งที่ยังคงนิยมการลงโทษประหารชีวิตอยู่โดย มีบทกฎหมายกำหนดการลงโทษประหารชีวิตไว้หลายลักษณะ เช่น ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ได้มีการลงโทษประหารชีวิต ตามกฎหมาย พระไอยการกระบดศึก พ.ศ. 1978 และได้ใช้มาจนกระทั่งถึงรัชสมัยของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ฯ (รัชกาลที่ 5) จึงได้กำหนดการลงโทษประหารชีวิตเสียใหม่ ด้วยดาบ ปรากฏตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 13 แห่งกฎหมาย ลักษณะอาญา ร.ศ.127 (พ.ศ. 2452) ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดต้องคำพิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิต ท่านให้นำอาฆนไปตัดศีรษะเสีย” ประเทศไทยก็ได้ใช้วิธีการประหารชีวิตโดยการให้ดาบตัดศีรษะเรื่อยมาเป็นเวลาถึง 26 ปี จนกระทั่ง หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อปี พ.ศ.2475 ได้มีการยกเลิกวิธีการประหารชีวิตด้วยการตัดศีรษะ และได้เปลี่ยนมาใช้ในการประหารชีวิต โดยวิธียิงด้วยปืน หรือที่เรียกว่า “ยิงเป้า” ซึ่งในปัจจุบัน ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 19 ได้บัญญัติว่า “ผู้ใดต้องโทษประหารชีวิต ให้เอาไปยิงเสียให้ตาย”³

แต่ทว่า ทุกครั้งที่มีการประหารชีวิตเกิดขึ้น ก็มักจะมีเสียงคัดค้านและเรียกร้องจากฝ่ายที่อ้างถึงเรื่องสิทธิมนุษยชน และ องค์ศาสนาต่างๆ ทั้งในประเทศและในต่างประเทศ ออกมาเรียกร้องในการที่จะให้มีการยกเลิกโทษประหารชีวิตเสีย เพราะเป็นการลงโทษที่ทารุณโหดร้ายและไร้ซึ่งมนุษยธรรม โดยเฉพาะวิธีการลงโทษประหารชีวิตด้วยการยิงเป้าแขวนคอ หรือการนั่งเก้าอี้ไฟฟ้า เพราะคูเป็นการลงโทษที่ทารุณโหดเหี้ยม เพราะ นักโทษอาจจะไม่ตายในทันที โดยในปัจจุบันนักวิชาการในสังคมเริ่มมีแนวโน้มในการที่จะนำรูปแบบอื่นนอกเหนือจากการยิงเป้า ซึ่งบางครั้งก็ต้องการยิงซ้ำ ซึ่งช่วงเวลาก่อนที่จะยิงซ้ำอีกครั้งย่อมที่จะเป็นการทรมานนักโทษมาก และมีการเปราะเปื้อนของเลือดตามร่างกาย เป็นการปฏิบัติที่ไร้มนุษยธรรม ที่รัฐจะพึงปฏิบัติต่อพลเมือง แม้ว่าบุคคลผู้นั้นจะเป็นผู้กระทำความผิดก็ตาม แต่อย่างไรก็ตาม เสียงเรียกร้องในสังคมจากหลายฝ่ายที่ต้องการให้มีโทษประหารชีวิตในประเทศไทย ทำให้การที่จะยกเลิกโทษประหารชีวิต คงจะเป็นไปได้ยาก แต่อาจจะทำได้โดยใช้วิธีการที่ดูไม่เป็นการทารุณโหดร้าย โดยเปลี่ยนไปใช้การประหารชีวิตด้วยการฉีดยา ซึ่งวิธีการประหารชีวิตด้วยการฉีดยา ซึ่งสังคมมนุษย์ได้คิดค้นขึ้นมา นั้น ก็เพื่อหวังว่าจะเป็นการประหารชีวิตที่มีมนุษยธรรมมากที่สุด ทำให้ร่างกายของผู้ถูกประหารบุบสลาย ทรวดโทรมน้อยที่สุด เสียชีวิตโดยเร็วและไม่ทรมาน ดังนั้น หากสังคมไทยจำเป็นต้องคงวิธีการประหารชีวิตไว้เป็นมาตรการในการจัดการกับผู้ที่เป็นอันตรายต่อสังคมและยากต่อ

³ ประเสริฐ เมฆมณี, หลักทัณฑ์วิทยา (กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, 2523),

การแก้ไขแล้วซึ่งแม้จะไม่ควรที่จะยกเลิกประหารชีวิตก็น่าจะใช้วิธีการสมัยใหม่ที่เรียกว่า”ไซแอนติฟิค”(SCIENTIFIC) อย่างประเทศสหรัฐอเมริกาหรือประเทศอื่นๆเช่น การประหารชีวิตด้วยการฉีดยา จึงน่าจะเป็นวิธีการที่เหมาะสมกว่าวิธีการอื่นๆ แต่ถ้าหากจะมุ่งให้การประหารชีวิตเป็นการตอบสนองต่อการลงโทษเพื่อการแก้แค้นทดแทนแล้ว ก็ต้องมุ่งไปสู่การลงโทษด้วยวิธีการอื่นๆ ที่มีลักษณะเป็นการลงโทษต่อเนื่องตัวทรมาน และ สร้างความหวาดหวั่นต่อคนทั่วไป⁴

จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่า ถึงเวลาแล้วหรือยังที่ประเทศไทยควรที่จะเปลี่ยนรูปแบบการลงโทษประหารชีวิตจากการลงโทษด้วยวิธียิงเป้ามาใช้รูปแบบอื่นที่ทันสมัยและไม่ทำให้นักโทษได้รับความเจ็บปวดและทรมาน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการลงโทษประหารชีวิตโดยเฉพาะการประหารชีวิตโดยวิธีการฉีดสารพิษและศึกษาบทบัญญัติของกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว

ดังนั้น การที่จะเปลี่ยนไปใช้การประหารชีวิตโดยการฉีดยาหรือการใช้เครื่องฉีดยาในการบังคับโทษประหารชีวิต แทนการนำไปยิงเสียให้ตาย คงจะต้องมาทำการศึกษาและพิจารณาในประเด็นต่างๆ ที่สมควรจะต้องทำความเข้าใจ คือการประหารชีวิตด้วยวิธีการฉีดยา นั้นมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการอย่างไร สถานที่และอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ และมีประเด็นปัญหา ผลดีหรือผลเสียเป็นอย่างไรบ้าง ที่อาจจะเกิดจากการประหารชีวิตด้วยวิธีการนี้ และการบังคับโทษด้วยวิธีการใหม่นี้ สามารถที่จะยับยั้งอาชญากรรมได้จริงหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบกับการประหารชีวิตด้วยวิธีการเก่า คือ การยิงเป้า และ เพื่อพิจารณาในประเด็นสุดท้ายที่ว่า การลงโทษประหารชีวิตยังควรมีอยู่หรือไม่ จากกระแสเรียกร้องในเรื่องของสิทธิมนุษยชนของสังคมไทยที่มีอยู่ในขณะนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อทำการศึกษาทบทวนแนวคิดทฤษฎีการลงโทษประหารชีวิต รวมถึงวัตถุประสงค์ของการลงโทษ ตลอดจนรูปแบบของการลงโทษประหารชีวิตจากในอดีตจนถึงปัจจุบัน

2. เพื่อศึกษาถึงหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนการลงโทษประหารชีวิต

⁴ นัทธี จิตสว่าง, “การประหารชีวิตโดยการฉีดสารพิษ,” จุลสารทัณฑ์วิทยา ปีที่ 1 ฉบับที่

3. เพื่อวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมและข้อดี ข้อเสีย ของการใช้โทษประหารชีวิต ด้วยการฉีดยา

1.3 สมมติฐานของการศึกษาวิจัย

การประหารชีวิตด้วยการฉีดยา เป็นวิธีการประหารชีวิตใหม่ล่าสุดที่ได้คิดขึ้นและนำมาใช้เพื่อหวังว่าจะเป็น การประหารชีวิตนักโทษที่มีมนุษยธรรมมากที่สุด และทำให้ร่างกายของผู้ถูกประหารชีวิตบอบสลายและทรุดโทรมน้อยที่สุด เสียชีวิตโดยเร็วและไม่ทรมาน ดังนั้นหากสังคมไทยจำเป็นต้องคงไว้ซึ่งโทษประหารชีวิต เพื่อเป็นมาตรการในการจัดการและกำจัดผู้ที่เป็นอันตรายต่อสังคม ซึ่งยากต่อการแก้ไขแล้ว การประหารชีวิตด้วยการฉีดยาจึงน่าจะเป็นวิธีการที่ถูกนำมาใช้ และเหมาะสมที่สุดในการประหารชีวิตนักโทษของสังคมไทยในขณะนี้ มากกว่าวิธีการประหารชีวิตด้วยการนำไปยิงเสียชีวิต หรือการประหารชีวิตโดยวิธีการอื่นๆ

1.4 ขอบเขตการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยในเรื่องนี้จะทำการศึกษาแนวความคิด ประวัติและความเป็นมา วิธีการในเรื่องการ บังคับโทษประหารชีวิตด้วยวิธีการฉีดยาและเหตุผลที่จะนำวิธีการดังกล่าวมาใช้บังคับโทษประหารชีวิตแทนการการลงโทษประหารชีวิตด้วยการนำไปยิงเสียชีวิตในประเทศไทย โดยจะทำการวิเคราะห์ถึงข้อดีข้อเสียของการที่จะนำวิธีการดังกล่าวมาใช้ และปัญหาข้อขัดข้อง อุปสรรคที่จะเกิดขึ้น เพื่อศึกษาถึงแนวทางที่เหมาะสมในการบังคับโทษประหารชีวิต และการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับในเรื่องนี้ ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการลงโทษในทางอาญาต่อไป

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเอกสาร (DOCUMENTARY RESEARCH) โดยค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์และแนวคิดในเรื่องทฤษฎีการลงโทษและรูปแบบของการลงโทษประหารชีวิตตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งของไทยและของต่างประเทศ อาทิ ตำราหนังสือ วารสาร ตั๋วบทกฎหมาย บทความ เอกสารสัมมนาทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมทั้งข้อมูลจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เพื่อนำมาประมวลเป็นข้อสรุปและข้อเสนอแนะต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เกิดความเข้าใจถึง หลักการแนวคิดของทฤษฎีการลงโทษ รวมถึงวัตถุประสงค์ของการลงโทษ และรูปแบบของการลงโทษประหารชีวิตจากในอดีตจนถึงปัจจุบัน
2. ทำให้เกิดความเข้าใจในหลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการลงโทษประหารชีวิตด้วยวิธีการฉีดยา ซึ่งเป็นวิธีการใหม่นี้ว่า มีขั้นตอน และวิธีการดำเนินการเป็นอย่างไร
3. ทำให้เกิดความเข้าใจและทราบถึงประเด็นปัญหา ของการประหารชีวิตด้วยวิธีการฉีดยา ว่ามีประเด็นปัญหาเป็นอย่างไรบ้าง ตลอดจนทำให้ทราบถึงข้อดีข้อเสียของการลงโทษประหารชีวิตด้วยวิธีการฉีดยากับการลงโทษประหารชีวิตด้วยวิธีการยิงเป้า ว่ามีความเหมาะสม และข้อดี ข้อเสีย อย่างไร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย